

ОЦІНКА ПОТРЕБ З ВОДИ, САНІТАРІЇ ТА ГІГІЄНИ В КОЛЕКТИВНИХ ЦЕНТРАХ УКРАЇНИ

Кластер з питань води, санітарії та гігієни | Робоча група з оцінки

31 ТРАВНЯ, 2022

WC | AWG

Україна

Методологічні пояснення щодо оцінки потреб з води, санітарії та гігієни в колективних центрах України

Контекст

Порівняно з ситуацією, яка складалася до війни, що охопила всю країну, територія оперативного реагування на потреби з води, санітарії та гігієни (ВСГ) надзвичайно зросла від територій Донецької та Луганської областей до загальнонаціонального рівня одночасно зі значним переміщенням населення. Військові дії призвели до величезної ескалації потреб з ВСГ в колективних центрах і вплинули на здатність Кластеру з питань ВСГ кількісно оцінювати потреби переміщеного населення.

Через нестабільну ситуацію та переміщення населення, що досі триває, багатосекторальна оцінка потреб (MSNA, MICS) не використовувалася. Оцінки від IMPACT/REACH дали деяке уявлення про ситуацію, проте було зібрано занадто мало індикаторів в галузі ВСГ, щоб належно робити інформаційну підтримку з реагування в галузі ВСГ. До цього часу відповіді на гуманітарне реагування в галузі ВСГ в основному ґрунтувалися на запитах щодо підтримки окремих колективних центрів, що надходили від обласних та місцевих адміністрацій та які були підтверджені гуманітарними організаціями на місцях. Такий підхід призвів до ситуативних запитів, які часто було важко відстежити і не завжди включали необхідні деталі, необхідні для звітування гуманітарних організацій (наприклад, кількість населення, що потребує допомоги). Даний документ пропонує рішення, яке забезпечить процес та інструменти для систематичного моніторингу основних потреб внутрішньо переміщеного населення (ВПО), що проживає в колективних центрах, і таким чином виявити будь-які прогалини, які можуть виникнути.

Методологія, запропонована в цьому документі, розроблена в тісній співпраці з національними організаціями, включаючи Асоціацію водоканалів України, Всеукраїнську Асоціацію об'єднаних територіальних громад та швейцарсько-український проєкт «Децентралізація для розвитку демократичної освіти» – DECIDE, з метою уникнення дублювання існуючих процесів оцінки та національних координаційних механізмів. Цей підхід також узгоджується з серією реформ, які розглядаються з 2019 року та передбачають надання місцевій владі додаткових повноважень та ресурсів¹.

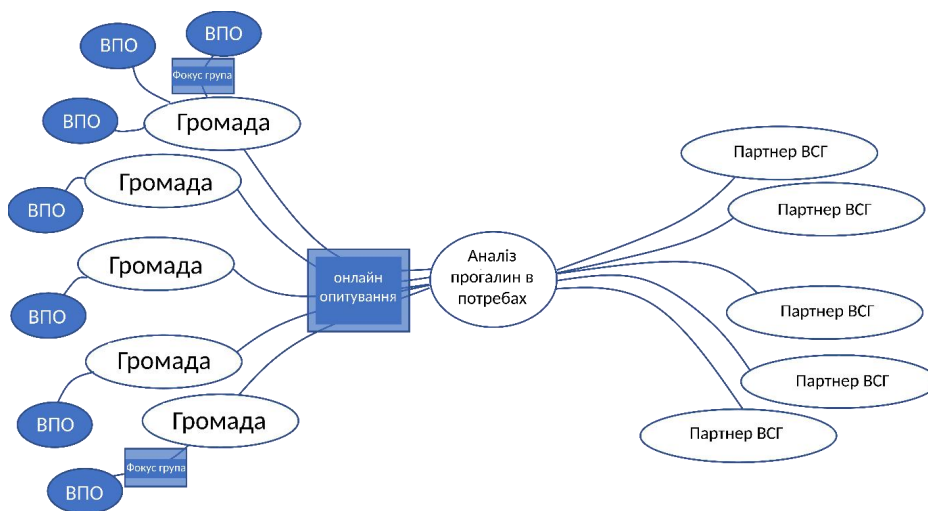
¹ Проєкт Закону про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади), http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67644

Методологічний підхід

Технічна робоча група з оцінки, до складу якої входять гуманітарні організації, які працюють в сфері ВСГ, організації з розвитку та агенції ООН, розробила анкету з ключовими питаннями щодо ВСГ. Ця анкета буде розповсюджена серед приблизно 1469 територіальних громад (адміністративний рівень 4) за допомогою онлайн-опитування. Всеукраїнська Асоціація об'єднаних територіальних громад веде базу контактних даних органів місцевого самоврядування та за підтримки Швейцарії в межах Швейцарсько-українського проекту “Децентралізація для розвитку демократичної освіти” - DECIDE, який впроваджується Консорціумом ГО DOCCU та РН Zurich сприятиме просуванню та поширенню опитування за допомогою соціальних мереж, електронної пошти, телефонних дзвінків тощо. Асоціація та співробітники DECIDE також відповідатимуть за будь-яку підтримку, що може бути запитана місцевою владою для заповнення опитування. Дані опитування будуть проаналізовані та відображені на карті Національним кластером в Україні з питань ВСГ.

Потреби збиратимуться муніципалітетом, однак кожна потреба оцінюватиметься в масштабі окремого колективного центру. У громади, де існує кілька колективних центрів, місцева влада заповнює кілька онлайн-форм для кожного колективного центру окремо.

Поглиблена оцінка потреб через обговорення у фокус-групах буде проводитися в колективному центрі(ах), де виявлено високі потреби, або в колективному(их) центрі(ах) із потенційними проблемами захисту вразливого(их) верств населення. Питання для обговорення у фокус-групах базуватимуться на контексті та залежатимуть від тем, які потребують подальшого аналізу (наприклад, гендер, захист, не працююча система ВСГ тощо). Залежно від результатів аналізу обговорень у фокус-групах, партнери з ВСГ будуть визначені для підтримки, або по окремих випадках передано до інших відповідних секторів (наприклад, з питань охорони здоров'я, захисту, гендерно обумовленого насильства).

Онлайн-опитування ключових інформаторів

Вступ

Відповідальність за заповнення онлайн-опитування покладається на працівників муніципалітету. Відповідно до своїх повноважень вони можуть підтримувати збір даних². Інформація буде зібрана або по телефону від особи, що відповідає за управлінням колективним центром та добре володіє ситуацією (наприклад, директор школи, керівник установи), або під час регулярних запланованих візитів муніципального персоналу до колективного центру(ів).

Онлайн-інструмент був розроблений для збору даних для визначення стратегічних пріоритетів у сфері ВСГ та підтримки діяльності партнерів на місцях.

Це інструмент для невідкладної допомоги у сфері ВСГ; отже, дані служитимуть для огляду послуг ВСГ та будь-якого впливу переміщення людей на ці послуги. Урядові партнери та неурядові партнери у сфері ВСГ повинні переконатися, що вони розуміють масштаб цієї оцінки та проводити подальші оцінки, щоб за потреби зібрати більше інформації.

Рекомендація щодо етапу збору даних

При проведенні даної оцінки важливо зібрати окремо інформацію щодо кількості жінок, чоловіків і дітей, щоб забезпечити можливість для всіх верств населення отримати індивідуальну підтримку від гуманітарних організацій.

Щоб переконатися, що дані збираються з повним урахуванням гідності та приватності постраждалого населення, будь ласка, дотримуйтесь наступних рекомендацій:

- Опитуйте ключових інформаторів, щоб визначити ситуацію у місцевості / колективному центрі.
- Ключові інформатори – це **люди, які мають конкретні знання про певні аспекти (щодо ситуації з водою, санітарію або гігієною)** на місці, відвіданої установи, щодо населення чи надзвичайної ситуації, або завдяки їх професійної обізнаності, владних повноважень чи особливого особистого досвіду.
- Ключові інформатори – це **ті, хто має найбільш достовірну та повну інформацію**, враховуючи політичний вимір кризи та будь-які потенційні упередження.

² “Реформа децентралізації в Україні надала муніципалітетам та об’єднаним громадам нові функції, ролі та відповідальність щодо прийняття рішень по відношенню до своїх громадян”

https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/492/Success_Stories-2019eng-light.pdf

- Типовими ключовими інформаторами є керівники органів управління освітою, керівники шкіл, керівники колективних центрів тощо.
- Інформацію можна перевіряти шляхом безпосереднього спостереження за закладами та послугами, здійсненими під час відвідувань об'єктів.

Безпека

- **Ніколи не слід записувати імена.**
- Не рекомендується збирати та носити з собою друковані копії відповідей, якщо це можливо.
- Не носіть з собою список ключових інформаторів, якщо існують якісь проблеми з безпекою.
- Фіксація доказів, які можуть підтвердити достовірність інформації, може бути корисними (наприклад, фотографування пошкоджень, застою води, проблеми з інфраструктурою), але інтерв'юерам доведеться користуватись своїми власними судження щодо оцінки того, чи це безпечно.
- Ніколи не можна фотографувати людей (тобто переміщеного населення або членів приймаючої громади).

Стандартна процедура збору даних по телефону або під час відвідування місця

- Представтесь; чітко поясніть мету оцінки, тобто оцінку потреб у сфері води, санітарії та гігієни у ВПО, які рятуються від війни.
- Переконайтесь, що вони розуміють, що участь в опитуванні не є обіцянкою послуг, а допоможе більш ефективно координувати гуманітарну відповідь.
- Переконайтесь, що особа, з якою проводиться опитування, дає свою **інформовану згоду** (вона розуміє, для чого проводиться оцінка, і добровільно бажає взяти участь).
- Повідомите їм, що вони можуть пропускати будь-які запитання, на які не хочуть відповідати, можливо, тому, що їм не зручно відповідати на них, або вони не мають відповідного досвіду чи не знають відповіді.

Приклади ключових інформаторів

1. Керівник органу управління освітою
2. Директор закладу освіти
3. Відповідальна особа за колективний центр
4. Голова територіальної громади